

พรหมจรรย์ ตอนที่ ๒๒

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖

อ.สุภีร์ ทุมทอง

๓. อริยมรรคมีองค์ ๘

การทำอริยมรรคให้รวมลง

โส วต ภิกขเว ภิกขุ กณฺหิ สงฺขารํ นิจฺจโต สมฺนุสฺสนฺโต

อนฺุโลมิกาย ขนฺุตินฺยา สมฺนุํนาคโต ภวิสฺสตีติ เนตํ ฐานํ วิชฺชติ.

อนฺุโลมิกาย ขนฺุตินฺยา อสมฺนุํนาคโต สมฺมตฺตนิยามํ โอกฺกมิสฺสตีติ
เนตํ ฐานํ วิชฺชติ.

โสตาปตฺตผลํ วา สกทาคามิผลํ วา อนาคามิผลํ วา อรหตฺตผลํ วา
สจฺจนฺกริสฺสตีติ เนตํ ฐานํ วิชฺชติ.

จ.ป. ๓๑/๓๖ วิปัสสนากถา

การทำอริยมรรคให้รวมลง

โส วัต ภิกขเว ภิกขุ สพฺพสงฺขารเอ อนิจฺจโต สมฺนุปฺสฺสนฺโต

อนฺุโลมิกาย ขนฺุติยา สมฺนฺุนาคโต ภวิสฺสตีติ ฐานเมตํ วิชฺชตี.

อนฺุโลมิกาย ขนฺุติยา สมฺนฺุนาคโต **สมมตฺตนิยามํ** โอกฺกมิสฺสตีติ

ฐานเมตํ วิชฺชตี.

โสตาปตฺตผลํ วา สกทาคามิผลํ วา อนาคามิผลํ วา อรหตฺตผลํ วา

สจฺจนฺิภวิสฺสตีติ ฐานเมตํ วิชฺชตี.

ขุ.ป. ๓๑/๓๖ วิปัสสนากถา

การทำอริยมรรคให้รวมลง

จตุตทารีสาย อากาเรหิ **อนุโลมิกัม ขนฺตี** ปฏิลภติ,

จตุตทารีสาย อากาเรหิ **สมมตฺตนิยามัม** โอกกมติ.

ปญฺจกฺขนฺธ อนิจฺจโต ทุกฺขโต โรคฺโต คณฺฑโต สลฺลโต อหฺมโต อาพาธโต

ปรโต ปโลกโต อีตีโต อุปทฺทวโต ภยโต อุปสคฺคโต จลโต ปภงฺคโต

อทฺฐวโต อตาณโต อเลณโต อสรณโต ริตฺตโต ตฺถจฺจโต สฺสญฺญโต อนตฺตโต

อาทินฺวโต วิปริณามธมฺมโต อสารถโต อหฺมมูลโต วรรคโต วิภวโต สาสวโต

สงฺขตโต มารามิสฺสโต ชาตฺธิธมฺมโต ชรารธมฺมโต พฺยาธิธมฺมโต มรณธมฺมโต

โสภณธมฺมโต ปริเทวธมฺมโต อุปายาสธมฺมโต สงฺกิลเลสิกธมฺมโต.

ชฺ.ป. ๓๑/๓๖ วิปัสสนากถา

การทำอริยมรรคให้บริบูรณ์

จกฺขุญฺจ โข ภิกฺขเว **ชานํ ปสฺสํ ยถาภูตํ**, รูเป ชานํ ปสฺสํ ยถาภูตํ,
จกฺขุวิญญาณํ ชานํ ปสฺสํ ยถาภูตํ, จกฺขุสมฺปสฺสํ ชานํ ปสฺสํ ยถาภูตํ,
ยมิทํ จกฺขุสมฺปสฺสํ ปจฺจยา อูปฺปชฺชติ เวทยิตํ สุขํ वा ทุกขํ वा
อทุกฺขมสุขํ वा, ตมฺปิ ชานํ ปสฺสํ ยถาภูตํ จกฺขุสฺมि **น สारชฺชติ**,
รูเปสุ น สारชฺชติ, จกฺขุวิญญาเณ น สारชฺชติ,
จกฺขุสมฺปสฺเส น สारชฺชติ, ยมิทํ จกฺขุสมฺปสฺสํ ปจฺจยา อูปฺปชฺชติ
เวทยิตํ สุขํ वा ทุกขํ वा อทุกฺขมสุขํ वा, ตสฺมีปิ น สारชฺชติ.

ม.อ. ๑๔/๔๓๐ สพายตนวิภังคสูตร

การทำอริยมรรคให้บริบูรณ์

ตสฺส อสสารตฺตสฺส อสํยุตฺตสฺส อสมมุพฺพหสฺส **อาทีนวานุปสฺสโน**
วิหฺรโต อายตฺตี ปณฺจูปาทานกฺขนฺธา อปจยํ คจฺจนฺตฺติ.

ตณฺหา จสฺส โปโนพฺภวิกา นนฺทิราคสฺหคฺตา ตตฺตรตฺตราภินนฺทินฺนี,
สา จสฺส ปหฺยตฺติ. ตสฺส กายิกาปี ทรธา ปหฺยนฺตฺติ,
เจตฺติกาปี ทรธา ปหฺยนฺตฺติ. กายิกาปี สนฺตปา ปหฺยนฺตฺติ,
เจตฺติกาปี สนฺตปา ปหฺยนฺตฺติ. กายิกาปี ปริพาหา ปหฺยนฺตฺติ,
เจตฺติกาปี ปริพาหา ปหฺยนฺตฺติ.

โส กายิกสุขมฺปิ เจโตสุขมฺปิ ปภฺฐิสฺสเวเทตฺติ.

ม.อ. ๑๔/๔๓๐ สพายตนวิภังคสูตร

การทำอริยมรรคให้บริบูรณ์

ยา ตถาภูตสฺส ทิฏฐิ, สาสฺส โหติ **สมฺมาทิฏฐิ**.

โย ตถาภูตสฺส สงฺกปโป, สุวาสุส โหติ **สมฺมาสงฺกปโป**.

โย ตถาภูตสฺส วายาโม, สุวาสุส โหติ **สมฺมาวายาโม**.

ยา ตถาภูตสฺส สติ, สาสฺส โหติ **สมฺมาสติ**.

โย ตถาภูตสฺส สมာธิ, สุวาสุส โหติ **สมฺมาสมာธิ**.

ปฺพเพว โข ปนสฺส **กายกมฺมํ** **วจีกมฺมํ** **อาชีโว** สุปริสุทฺโธ โหติ.

เอวมสฺสายํ อริโย อญฺ्ञุงฺกิโก มคฺโค ภาวนาปาริปุริ คจฺจติ.

ม.อ. ๑๔/๔๓๑ สพายตนวิภังคสูตร

การทำอริยมรรคให้บริบูรณ์

ตสฺส เอวํ อิมํ อริยํ อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ ภาวยโต
จตุตาโรปี สติปฏฺฐานา ภาวนาปาริปุรี คจฺจนฺติ,
จตุตาโรปี สมฺมปฺปชานา ภาวนาปาริปุรี คจฺจนฺติ,
จตุตาโรปี อิทฺธิปาทา ภาวนาปาริปุรี คจฺจนฺติ,
ปญฺจปี อินฺทฺริยานิ ภาวนาปาริปุรี คจฺจนฺติ,
ปญฺจปี พลานิ ภาวนาปาริปุรี คจฺจนฺติ,
สตุตฺตปี โพชฺฌงฺกา ภาวนาปาริปุรี คจฺจนฺติ.

ม.อ. ๑๔/๔๓๑ สพายตนวิภังคสูตร

การทำอริยมรรคให้บริบูรณ์

ตสฺสึเม เทว ฌมฺมา **ยฺคนทฺธา** วตฺตนฺตึ. สมโถ จ วิปสฺสนา จ.
โส เย ฌมฺมา อภิญญา ปริณฺเฑยฺยา, เต ฌมฺเม อภิญญา ปรีชานาติ.
เย ฌมฺมา อภิญญา ปหาตพฺพา, เต ฌมฺเม อภิญญา ปชหตี.
เย ฌมฺมา อภิญญา ภาเวตพฺพา, เต ฌมฺเม อภิญญา ภาเวตี.
เย ฌมฺมา อภิญญา สจฺฉิกาทพฺพา, เต ฌมฺเม อภิญญา สจฺฉิกโรตี.
ม.อ. ๑๔/๔๓๑ สพายตนวิภังคสูตร

การทำอริยมรรคให้บริบูรณ์

กตเม จ ภิกขเว ฌมมา อภิญญา **ปริณญะยา.**

ปญฺจุปาทานกฺขนฺโท วจฺนียํ.

เสยฺยถิํ, ฐฺปูปาทานกฺขนฺโท เวทฺฐูปาทานกฺขนฺโท

สญฺญูปาทานกฺขนฺโท สงฺขารูปาทานกฺขนฺโท

วิญฺญาณูปาทานกฺขนฺโท.

อิเม ฌมมา อภิญญา ปริณญะยา.

ม.อ. ๑๔/๔๓๑ สพายตนวิภังคสูตร

บุพพนิมิตแห่งอริยมรรค ๗ ประการ

บุพพนิमितแห่งอริยมรรค

สุริยสฺส ภิกฺขเว อุทฺยโต เอตํ ปุพฺพํ อเอตํ ปุพฺพนิमित्तํ,
ยทฺธิ อรุณคฺคํ. เอวเมว โข ภิกฺขเว ภิกฺขุโน อริยสฺส
อฏฺฐงฺกิกสฺส มคฺคสฺส อุปฺปาทาย เอตํ ปุพฺพํ อเอตํ ปุพฺพนิमित्तํ,
ยทฺธิ **กัลยาณมิตฺตตา.**

กัลยาณมิตฺตสฺเสตํ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน ปาฎิกงฺขํ “อริยํ
อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ ภาเวสฺสตี, อริยํ อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ พหุเสกฺริสฺสตี”ติ.
ส.ม. ๑๕/๔๕ กัลยาณมิตฺตสูตร

บุพพนิमितแห่งอริยมรรค

กถณฺจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ กถฺยาณมิตฺโต อริยํ อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ ภาเวตี,
อริยํ อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ พหุสึทโรตี?

อิธ ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺมาทิฏฺฐี ภาเวตี วิเวกนิสฺสิตํ วิจารณ์ิสฺสิตํ
นิโรธนิสฺสิตํ โวสุสคฺคปริณามํ ...

สมฺมาสมาธิ ภาเวตี วิเวกนิสฺสิตํ วิจารณ์ิสฺสิตํ
นิโรธนิสฺสิตํ โวสุสคฺคปริณามํ.

ส.ม. ๑๕/๔๕ กัลยาณมิตตสูตร

บุพพนิมิตแห่งอริยมรรค

สุริยสุต ภิกขเว อุทยโต เอตํ ปุพฺพํ เอตํ ปุพฺพนิมิตฺตํ,

ยทิตฺถํ อรุณคฺคํ. เอวเมว โข ภิกขเว ภิกขุโน อริยสุต

อฏฺฐจํกิกสุต มคฺคสุต อุปฺปาทาย เอตํ ปุพฺพํ เอตํ ปุพฺพนิมิตฺตํ,

ยทิตฺถํ สีลสมฺปทา. .. ยทิตฺถํ จนฺตสมฺปทา ... ยทิตฺถํ อตฺตสมฺปทา ...

ยทิตฺถํ ทิฏฺฐิสมฺปทา ... ยทิตฺถํ อปฺปมาทสมฺปทา ...

ส.ม. ๑๕/๕๐-๕๔ สีลสัมปทาสูตร ... อปฺปมาทสัมปทาสูตร

บุพพนิमितแห่งอริยมรรค

สุริยสุส ภิกขเว อุทยโต เอตํ ปุพฺพํ เอตํ ปุพฺพนิमितํ,
ยทิตํ อรุณคํ. เอวเมว โข ภิกขเว ภิกขุโน อริยสุส

อฏฺฐงฺกิกสุส มคฺคสุส อุปฺปาทาย เอตํ ปุพฺพํ เอตํ ปุพฺพนิमितํ,
ยทิตํ โยนิโสมนสิการสมปทา. โยนิโสมนสิการสมปฺนฺนสฺเสตํ

ภิกขเว ภิกขุโน ปาฎิกงฺขํ “อริยํ อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ ภาเวสุสตี,
อริยํ อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ พหุสึกริสฺสตี”ติ.

ส.ม. ๑๕/๕๕ โยนิโสมนสิการสัมปทาสูตฺร

บุพพนิमितแห่งอริยมรรค

กถณฺจ ภิกฺขเว ภิกฺขุ โยนิโสมนสิการสมฺปนฺโน
อริยํ อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ ภาเวติ, อริยํ อฏฺฐงฺกิกํ มคฺคํ พหุสึกโรติ?
อิธ ภิกฺขเว ภิกฺขุ สมฺมาทิฏฺฐิ ภาเวติ วิเวกนิสฺสิตํ วิราคนิสฺสิตํ
นิโรธนิสฺสิตํ ไวสุสคฺคปริณามิ ...
สมฺมาสมาธิ ภาเวติ วิเวกนิสฺสิตํ วิราคนิสฺสิตํ
นิโรธนิสฺสิตํ ไวสุสคฺคปริณามิ.
ส.ม. ๑๕/๕๕ โยนิโสมนสิการสัมปทาสูตร

แนวการปฏิบัติ ๔, สมာธิภาวนา ๔, ปฏิปทา ๔

สวัสดีครับ